

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger i Risa og vår verdikjede

Innledning

Risa AS («Risa») er en av landets største anleggsentreprenører, med høy kompetanse på utbygging av infrastruktur for vei og energi, grunnarbeider for bolig og næring, samt drift og vedlikehold av veier. I tillegg har vi flere brudd og masseuttak, hvor vi både håndterer og tilbyr ulike typer fyllmasser. Anleggsbransjen er en dynamisk bransje som spiller en sentral rolle i samfunnsnyttig utvikling av byer og infrastruktur. Samtidig står denne bransjen overfor en del utfordring knyttet til anstendig arbeidsforhold og menneskerettigheten, både forbundet med omfang på arbeidsoperasjoner og kompleksitet av verdikjedene.

For Risa handler bærekraft om hverdagen og evnen til å ta valg som bidrar til langsiktig verdiskapning, hvor vi tar hensyn til og ivaretar en av våre viktigste ressurser; menneskene. Vi erkjenner betydningen av rettfærdige lønninger, trygge arbeidsforhold og beskyttelse mot diskriminering og utnyttelse for alle involverte. Som en pålitelig partner for samfunnet og en driver for positiv forandring i bransjen, forplikter vi oss til åpenhet i hele verdikjeden. Dette inkluderer klare retningslinjer for menneskerettigheter og arbeidstakernes velferd, samt tett samarbeid med leverandører og samarbeidspartnere for å sikre sporbarhet og ansvarlighet i alle ledd. Vi skal også jobbe aktivt med å identifisere og adressere potensielle risikoen knyttet til miljøpåvirkning, menneskerettigheter og arbeidsforhold i leverandørkjeden.

Vårt mål er å inspirere og skape en framtid hvor anleggsbransjen vektlegger varige og miljøvennlige løsninger, med transparente verdikjeder, samt sosialt rettfærdig og etisk forsvarlig forretningsstyring. Dette er et pågående arbeid, med mulighet og behov for forbedring. Risa vil kontinuerlig jobbe og engasjere våre interessenter for å oppnå våre mål, slik at vi kan fortsette å være en pålitelig partner for samfunnet og en driver for positiv forandring i bransjen.

Dette notatet redegjør for vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter, arbeidsforhold og etisk handel i tråd med kravene i åpenhetsloven.

Organisering og ansvar

Virksomhetens bærekraftsfunksjon, samt avdelingen innkjøp og juridisk har fått delegert mandat og ansvar for etterlevelse av krav i åpenhetsloven.

Det overordnede ansvaret ligger hos bærekraftsansvarlig i HMSK avdelinger, som rapporterer direkte til «HMSK & Bærekraft Leder». Ansvaret omfatter, men er ikke begrenset til; gjennomføring og redegjørelse av aktsomhetsvurdering, samt utarbeidelse og etterlevelse av interne retningslinjer og rutiner. Det operative ansvaret for oppfølging av leverandører ligger inn under innkjøpsavdelingen, som består av to innkjøpsledere med rapporteringslinje direkte til «Leder innkjøp og juridisk». Ansvaret omfatter, men er ikke begrenset til; utarbeidelse og etterlevelse av leverandøravtaler, samt oppfølging av leverandørkrav relatert til menneskerettigheter, arbeidsforhold og etiske forhold.

Både «HMSK & Bærekraft leder» og «Leder innkjøp og juridisk» sitter i ledergruppen til Risa, og rapporterer direkte til daglig leder, som har øverste ansvar for at kravene i loven er oppfylt.

Henvendelser, spørsmål og bekymringsmeldinger knyttet til vårt arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold kan rettes til apenhetsloven@risa.no. Denne e-postadressen skal fungere både som en informasjons- og en varslingskanal. Herunder, for enhver som ønsker informasjon eller å rapportere uønskede hendelse relatert til brudd på menneskerettigheter, arbeidsforhold og etiske forhold i våre verdikjeder. Vi tilstreber å besvare forespørsler innen tre uker fra mottak.

Aktsomhetsvurdering

I arbeidet med å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og sikre anstendige arbeidsforhold i hele vår verdikjede, spiller både innkjøpsprosessen og risikostyring av leverandører en avgjørende rolle.

Det første leddet, innkjøpsprosessen, har som formål å sikre etablering av klare og anstendige retningslinjer for vårt samarbeid. For å sikre full transparens og kontroll over våre innkjøp, blir kjøp dokumentert og registrert i vår interne database. Dette gir oss kontinuerlig oversikt over varer og tjenester vi handler, samt mulighet til å følge opp hvor de kommer fra. Før innkjøp gjøres skal det foreligge en skriftlig innkjøps-/samarbeidsavtale med leverandøren. Dersom en avtale mangler, blir det nødvendig å inngå en avtale for å sikre tydelige og bindende avtalevilkår. Vår tilnærming til innkjøp og avtaleinngåelse bygger på OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv, med fokus på følgende tema:

- *Arbeidsvilkår*, hvor vi legger vekt på at våre leverandører opprettholder gode og rettferdige arbeidsforhold for sine ansatte. Dette omfatter faktorer som arbeidstid, lønn, helse- og sikkerhetsstandarder og beskyttelse mot diskriminering.
- *Menneskerettighetene*, hvor det er viktig for oss å sikre at det blir respektert gjennom hele verdikjeden. Våre innkjøpsavtaler inneholder derfor bestemmelser som bidrar til at leverandørene jobber aktivt med å beskytte menneskerettighetene, unngå tvangsarbeid og barnarbeid, samt respektere individets rettigheter og friheter.
- *Miljøpåvirkning*, hvor vi oppfordrer våre leverandører til å ha robuste miljøstyringssystemer på plass og iverksette tiltak for å redusere negativ miljøpåvirkning. Dette kan omfatte tiltak for energieffektivitet, avfallshåndtering, utslippsreduksjon og bærekraftig ressursbruk.
- *Etikk og anti-korrupsjon*, hvor våre innkjøpsavtaler ivaretar retningslinjer som motvirker korrupsjon og oppmuntrer til høy etisk atferd. Vi forventer også at våre leverandører har egne etiske retningslinjer på plass og tar ansvar for å sikre at deres ansatte og underleverandører handler i samsvar med disse.

Gjennom implementeringen og oppfølging av slike avtalevilkår i våre innkjøps-/samarbeidsavtaler, søker vi å etablere et sterkt fundament for ansvarlig forretningspraksis og langsiktig samarbeid med våre leverandører.

Det andre leddet omfatter risikostyring, som består av risikovurdering og risikohåndtering. Risikovurdering gir oss en oversikt over risiko forbundet med alle våre leverandører, herunder risiko for brudd på arbeidsvilkår, menneskerettigheter og etiske retningslinjer, samt negativ miljøpåvirkning. Basert på denne vurderingen etableres det grunnlag for prioritering og videre risikohåndtering, med oppfølging av leverandører og iverksetting av tiltak for stanse eller begrense de faktiske og potensielt negative konsekvensene. For å kunne identifisere risikoområder forbundet med produksjon og handel av varer og tjenester, har vi utarbeidet en egen ESG-risikovurdering metode, som tar utgangspunkt i både kvantitativ og kvalitativ kriterier innen ESG. Kriteriene er inndelt i to hovedområder, med totalt 14 vurderingskriterier;

- *Geografisk risiko*, som tar utgangspunkt i fire anerkjent internasjonale indekser; FNs menneskelige utviklingsindeks (HDI), Global Slavery Index (GSI), Corruption Perceptions Index (CPI) og Environmental Performance Index (EPI). Hver indeks utgjør en vurderingskriterier.
- *Kategoririsiko*, som er vurdert etter produktets eller tjenestens iboende risiko forbundet med produksjon eller gjennomføring. Det omfatter vurderingskriterier innen; sosiale forhold, klima og miljø, samt virksomhetsstyring. Til sammen er det 10 vurderingskriterier.

Basert på vurderingskriterier og type varer/tjeneste som vi handler hos den enkelte, blir hver leverandør tildelt en risikoscore. Detaljert beskrivelse av metodikken for ESG-risikovurdering er vedlagt som et eget dokument, under navnet «Åpenhetsloven - ESG Risikovurdering metode».

Med utgangspunkt i risiko som er avdekket på de ulike leverandørene, blir det gjort prioritering og iverksatt oppfølging av faktisk risikoforhold hos den enkelte leverandøren. Første steg omfatter detaljert rapportering av faktiske forhold, basert på leverandørenes egenrapportering som tar utgangspunkt i et evalueringsskjema som vi har utarbeidet. Skjemaet omfatter detaljerte punkt og krav til dokumentasjon relatert til ESG-tema, herunder; foretaksinformasjon, økonomi, kvalitetsledelse, miljøledelse, HMS, menneskerettigheter, anti korrupsjon, m.m. Besvarelsen som blir gitt i evalueringsskjemaet analyseres av bærekraftsansvarlig i Risa, hvor eventuelle avvik i besvarelsen eller dokumentasjon blir registrert. Avhengig av alvorlighetsgrad på avdekket avvik, blir leverandørene kontaktet og presentert for funnene, herunder bedt om å utarbeide en handlingsplan, med tidsfrist for oppfølging og lukking av disse. Avvik er betegnet som lukket når leverandøren fremlegger dokumentasjon i form av bilde eller annen type dokumentasjon som viser at avviket er utbedret/rettet. Ved tilfeller hvor det foreligger usikkerhet forbundet med besvarelsen gitt i evalueringsskjema, eller det er avdekket alvorlige forhold hvor det kreves bekreftelse utover det som kan dokumenteres, vil det bli initiert stedsrevisjon hos leverandøren med detaljert gjennomgang av evalueringsskjema, befaring på stedet og utarbeidelse av en revisjonsrapport.

Ut ifra besvarelsen og fremlagt dokumentasjon i evalueringsskjema/stedsrevisjon, blir det gjort en helhetsvurdering av leverandørens risiko. Informasjonen gir grunnlag for å bekrefte eller justere risikoen på den enkelte leverandøren i henhold til faktiske forhold.

Resultat

Aktsomhetsvurdering for 2023 er avgrenset til leverandører som vi i 2022 har foretatt innkjøp for mer enn 100 000 NOK. Målet med avgrensingen er å begrense andel leverandører til et antall som var praktisk mulig å følge opp, og hvor da beslutningen falt på total andel innkjøp av varer og tjenester i kroner og ører. Denne avgrensingen henger også sammen med en pågående gjennomgang av våre leverandør-/samarbeidsavtaler, hvor vi har et mål om å redusere andel avtaler med lave innkjøpssummer. En styrking av eksisterende samarbeidsavtaler vil ikke bare bidra til å forbedre våre partnerskapsrelasjoner, men vil også gi oss større innflytelse og en positiv innvirkning i forhold til kravene i åpenhetsloven. Ved å ha færre, men mer betydningsfulle leverandører, kan vi fokusere våre ressurser og innsats på å etablere sterkere partnerskap som tar mer hensyn til både økonomiske og etiske aspekter. Dette inkluderer tett samarbeid med leverandørene for å implementere bærekraftig praksis, samt sikre at arbeidsforhold og menneskerettigheter blir ivaretatt i hele verdikjeden. Dette er et pågående arbeid som vil fortsette i 2024.

Det ble i 2023 gjennomført en risikovurdering av totalt 643 leverandører, hvor;

- 49 ble kategorisert som «Høy Risiko»
- 229 ble kategorisert som «Middels Risiko»
- 365 ble kategorisert som «Lav Risiko»

Det meste av våre innkjøp av varer og tjenester i 2022 ble gjort fra leverandører i Norge. Mer spesifikt hadde kun 8,7% av våre leverandører produksjonsland utenfor Norge, noe som utgjorde omtrent 11% av alle innkjøpene våre i kroner og øre. Dette betyr at den største delen av risikoen knyttet til våre verdikjeder ligger i typen varer og tjenester vi kjøper.

Vi har valgt å definere leverandører i tre kategorier; Entreprenør, Tjeneste og Produkt. Entreprenører utgjør omtrent 43% av alle avtaler, som innebærer leverandører som leverer en kombinasjon av

tjeneste og varer til vår virksomhet. Leverandører som kun tilbyr tjenester, utgjør rundt 30%, mens leverandører som kun leverer varer utgjør den resterende andelen av avtalene våre, omtrent 27%. Når det gjelder kategoriseringen av de ulike typene varer og tjenester som den enkelte tilbyr, har vi i vår aktsomhetsvurdering valgt å definere total 41 ulike kategorier. Ut ifra disse, og sett opp mot total fordelingen av kategoriene, er følgende fem kategorier dominerende:

- Anleggsarbeid: 28,30%
- Transport: 7,31%
- Grossist: 6,84%
- IT: 6,84%
- Metall: 4,98%

I vår gjennomgang av leverandører har det blitt identifisert særskilt risiko knyttet til kompleksiteten i verdikjedene og mangfoldet av underleverandører hos leverandører som vi har kategorisert som "Grossister". Dette er en felles betegnelse for leverandører som tilbyr et bredt spekter av varekategorier innen ulike varesegment. Denne typen leverandører har en vesentlig risiko, ettersom det kan være utfordrende å oppnå fullstendig oversikt over alle produksjonssteder og den komplette flyten av varer og tjenester i verdikjeden. Utover denne særskilte kategorien, har vi identifisert følgende topp ESG-risiko for kombinasjoner av type leverandører og vare-/tjenestekategori:

- Varer: Maskiner og utstyr – 30 av 40 risikopoeng
- Varer: Drivstoff – 29 av 40 risikopoeng
- Varer: Kjemi – 29 av 40 risikopoeng
- Entreprenør: Anleggsarbeid – 28 av 40 risikopoeng
- Varer: Klær – 27 av 40 risikopoeng

Til slutt ønsker vi å fremheve resultatene fra analysen av våre topp 50 leverandører, som vi handlet mest hos i løpet av 2022. Samlet sto disse 50 leverandørene for omtrent 68% av det totale innkjøpet i krone og ører, hvor 6 av disse ble identifisert med høy risiko, etterfulgt av 22 leverandører med middels risiko og 22 med lav risiko. Det er ingen bemerkelsesverdig type varer eller tjenester som utmerker seg i denne oversikten, hvor det foreligger en god fordeling på både type leverandører og kategori.

Tiltak og videre arbeid med oppfølging

Basert på analyse av resultat fra aktsomhetsvurderingen, har det ikke blitt avdekket noen faktiske negative konsekvenser i våre leverandørkjeder. Det er heller ikke registrert noen varsler eller klager i våre varslingskanaler som indikerer mistanke eller faktisk brudd på grunnleggende menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold. Med utgangspunkt i denne oppsummeringen har det ikke blitt implementert eller gjennomført noen spesifikke tiltak rettet mot den enkelte leverandør. Selv om det ikke er blitt identifisert problemer eller brudd basert på den nåværende oppsummeringen, vil nye risikoer kunne oppstå eller endre seg over tid. Vi vil derfor fortsette å overvåke og evaluere leverandørene våre regelmessig for å opprettholde en proaktiv og langsiktig tilnærming til risikostyring i hele verdikjeden.

Gitt resultatet av risikovurdering har det blitt identifisert noen med vesentlig risiko i vår leverandørkjede, herunder 49 leverandører som har blitt kategorisert som «høy risiko». For å håndtere denne risikoen har vi besluttet å prioritere videre undersøkelser av faktiske forhold blant disse leverandørene. Dette innebærer utsendelse av egevalueringsskjemaer og vurdering av resultat fra fremlagt besvarelse og dokumentasjon. Vi har utarbeidet en plan å ferdigstille kartleggingen av faktiske forhold hos de utvalgte 49 leverandørene innen utgangen av Q3 2023, med

frist for utbedring av eventuelle negative funn innen utgang av Q4 2023. Basert på dette arbeidet forventer vi en generell reduksjon av risiko blant leverandørene innen denne risikoklassifiseringen. Dette vil igjen frigjøre interne ressurser som kan brukes til å prioritere undersøkelsene av faktiske forhold blant leverandørene kategorisert med «middels risiko». Herunder er det identifisert 229 leverandører med denne risikoklassifiseringen, hvor vi planlegger å utsende evalueringsskjema til 50 leverandører av gangen, med prioritering basert på deres andel av innkjøp i kroner og øre. Vi har estimert at kartleggingsarbeidet for å vurdere de faktiske forholdene blant alle leverandørene i denne kategorien vil være fullført innen utgangen av Q2 2024. Per nå er det ingen planlagt oppfølging av leverandører som er identifisert med "lav risiko" i denne redegjørelsen.

Fremover vil vi sette fokus på kontinuerlig forbedring av vår aktsomhetsvurdering. Dette innebærer oppdatering av risikovurderingen og etablering av historiske data for å kunne følge endringer i risikoen hos hver enkelt leverandør over tid. Ved å ha tilgang til slik historisk data kan vi identifisere trender som kan hjelpe oss med å ta gode beslutninger og risikoreducerende tiltak, samtidig som det gir oss muligheten til å evaluere effektiviteten av tidligere gjennomførte tiltak og kunne gjøre nødvendige justeringer for å oppnå best mulig resultat. Vi vil også arbeide med å styrke samarbeidet med våre leverandører for å oppnå en større grad av gjensidig åpenhet og ansvarlighet. Herunder, initiere regelmessige dialoger, samt utvikling av retningslinjer og beste praksis for å sikre at våre interesser og verdier er i samsvar.

Verification

Transaction 09222115557495893045

Document

Åpenhetsloven - Redegjørelse v1.7

Main document

5 pages

Initiated on 2023-06-30 08:17:07 CEST (+0200) by Ole Sjølyst (OS)

Finalised on 2023-07-03 07:28:55 CEST (+0200)

Initiator

Ole Sjølyst (OS)

Risa AS

ole.sjolyst@risa.no

+4799166101

Signing parties

Ingvild Storås (IS)

ingvild.storas@cargonet.no

+4790654390

The name returned by Norwegian BankID was "Aud Ingvild Storås"

BankID issued by "BankID - Bankenes ID-tjeneste AS"

2021-12-14 15:08:06 CET (+0100)

Signed 2023-06-30 09:56:31 CEST (+0200)

Kjell Rommetvedt (KR)

kr@smarthotel.no

+4791862301

The name returned by Norwegian BankID was "Kjell Rommetvedt"

BankID issued by "BankID - Bankenes ID-tjeneste AS"

2022-10-10 09:11:56 CEST (+0200)

Signed 2023-06-30 10:34:58 CEST (+0200)

Trond Ferkingstad (TF)

trond@ferto.no

+4790091115

The name returned by Norwegian BankID was "Trond Ferkingstad"

BankID issued by "DNB Bank ASA"

2022-07-15 15:59:52 CEST (+0200)

Signed 2023-07-03 07:28:55 CEST (+0200)

Guro Skjæveland (GS)

Guro.Skjaveland@nysnoinvest.no

+4797195046

The name returned by Norwegian BankID was "Guro Skjæveland"

BankID issued by "SpareBank 1 Utvikling DA"

2023-01-03 17:11:17 CET (+0100)

Signed 2023-06-30 22:18:05 CEST (+0200)

Jan Emil Reinertsen (JER)

jan.emil.reinertsen@risa.no

+4792807128

The name returned by Norwegian BankID was "Jan Emil Reinertsen"

BankID issued by "SpareBank 1 Utvikling DA"

Camilla Kvalbein (CK)

camilla.kvalbein@risa.no

+4793664394

The name returned by Norwegian BankID was "Camilla Kvalbein"

BankID issued by "BankID - Bankenes ID-tjeneste AS"

Verification

Transaction 09222115557495893045

<i>2023-01-07 15:53:01 CET (+0100)</i> <i>Signed 2023-06-30 08:29:03 CEST (+0200)</i>	<i>2022-03-30 02:38:42 CEST (+0200)</i> <i>Signed 2023-06-30 09:50:41 CEST (+0200)</i>
Bjørn Risa (BR) <i>bjorn.risa@risa.no</i> <i>+4792807100</i> <i>The name returned by Norwegian BankID was "Bjørn Risa"</i> <i>BankID issued by "BankID - Bankenes ID-tjeneste AS"</i> <i>2022-08-14 06:05:42 CEST (+0200)</i> <i>Signed 2023-06-30 08:43:11 CEST (+0200)</i>	

This verification was issued by Scrive. Information in italics has been safely verified by Scrive. For more information/evidence about this document see the concealed attachments. Use a PDF-reader such as Adobe Reader that can show concealed attachments to view the attachments. Please observe that if the document is printed, the integrity of such printed copy cannot be verified as per the below and that a basic print-out lacks the contents of the concealed attachments. The digital signature (electronic seal) ensures that the integrity of this document, including the concealed attachments, can be proven mathematically and independently of Scrive. For your convenience Scrive also provides a service that enables you to automatically verify the document's integrity at: <https://scrive.com/verify>

